

פרשת וישלח

נושא השבוע: פיסנות

נושא השבוע

את נושא הפיסנות בחרנו השראת הפיוס שבין יעקב ועשו אחיו. לאחר שנים רבות בהם שהה יעקב בבית לבן בגלעד, יעקב מגלה חכמה דיפלומטית ומתפייס עם אחיו עשו, שבעבר רצה להורגו. יעקב שולח הודעות לעשו באמצעות מלאכים, וכן מגיש לו מנחה על ידי ילדיו ונשותיו. ניתן להעריך פיוס זה דווקא לאור החששות הרבים שעדיין קיימים אצל יעקב. בעקבות החשש מהמפגש, יעקב חוצה את מחנהו לשניים ("אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה"). תגובתו של עשו מפיגה את המתח "וירץ עשו לקראתו..."

מה בפרשה

- הכנות יעקב לפגישה עם עשו והפגישה – יעקב ברח מפני עשו אחיו אל לבן, אחי אמו.
- קניית חלקה בשכם – מאת בני חמור.
- מעשה דינה – שמעון ולוי נוקמים באנשי שכם על מעשיהם באחותם.
- שינוי שמו של יעקב – בבית אל נתגלה אלהים ליעקב ושינה את שמו לישראל.
- לידת בנימין ומות רחל – בדרך אפרתה מתה רחל, אהובת יעקב, בלידתה את בנה השני, בנימין.
- מעשה ראובן
- מות יצחק
- תולדות יעקב ועשו

נושאים לשיחה

בעקבות המכתב של צפנת, ניתן לשאול את התלמידים האם גם להם קרה שהיו מסוכסכים זמן רב עד כדי שלא זכרו את הסיבה למריבה. ניתן להזמין את התלמידים לספר כיצד בסופו של דבר התפייסו באותו מקרה או במקרים אחרים בהם היו מעורבים. אפשר לשאול מה קל יותר; להתפייס אחרי סכסוך ממושך או קצר? איזו תחושה יש לאחר פיוס? (רווחה, שמחה, צער), מה צריך לעשות בשביל להתפייס? אילו תכונות צריך האדם לגייס בתוכו לשם כך? (סבלנות, אומץ, ותרנות, אהבה, רצון טוב וכדומה) אילו תכונות והתנהגויות יש צורך להדחיק? (אנוכיות, דאגה לעצמי, גאווה, זלזול בשני כדומה).

מ

דמותו של אהרן ידועה מתיאורו כאדם "אוהב שלום ורודף שלום". כך שבמבט ראשון מהווה מדרש זה מעין דוגמא לדרכו של אהרן.

ד

בחיי היום-יום שלנו אנו עדים פעמים רבות לניסיונות של צד שלישי לפייס בין שני אנשים שרבו, הסיונות אלו לא תמיד מצליחים, ולפעמים הקרע אפילו מחריף. המדרש שלפנינו מציג מבצע פיוס מוצלח של אהרן, בו אנו נחשפים לטקטיקה המיוחדת שלו המעידה על **הכמתו** ורגישותו.

ר

אהרן במדרש זה מצליח לדלג על פני שתי משוכות מרכזיות הניצבות בתהליך הפיוס.

המשוכה הראשונה קשורה ל**אופן הפנייה** אל האדם. אהרן אינו פונה בכעס ונזיפה, ולהיפך, הוא למעשה מתעלם מחלקו של אותו אדם בויכוח ומזכיר רק את ה"צד השני", ואת העובדה כי "הצד השני" מתחרט על מעשיו. אם ננסה להעלות בדמיונו מצבים דומים בהם עמדנו במקומו של אותו אדם, נוכל להיזכר כיצד התמלאנו תחושה לא נעימה, כי הרי בינינו לבין עצמנו אנו יודעים שגם **אנו** היינו לא בסדר, והעובדה כי הגורם השלישי מזכיר רק את אשמתו של ה"צד השני" מביכה אותנו עוד יותר. מובן כי אם היה הצד השלישי מאשים אותנו היינו מיד מתגוננים ותוקפים חזרה ומסבירים מדוע האשמה היא של הצד השני בלבד. שיטתו של אהרן **מונעת את ההתנצחות** ומאפשרת לאדם להגיע ל**חשבון נפש** אמיתי עם עצמו.

ש

המשוכה השנייה בתהליך הפיוס נוגעת לקושי לעשות את הצעד הראשון. אנשים מתקשים למחול על כבודם ולהיות "הראשונים המעוניינים לסיים את הריב", יתכן גם כי הם חוששים שפניה זו תתפרש כ**הודאה** באחריותם לריב, או גרוע מכך, הזמנתם לפיוס תדחה ואז כבודם יושפל עוד יותר. הטקטיקה בה נוקט אהרן עוקפת באופן מושלם את המשוכה, שני האנשים מרגישים כי **השותף** לסכסוך כבר עשה את **הצעד הראשון**, ומעבר לכך, כבר יש להם "מידע מוקדם" לגבי גישתו של הצד השני – הם יודעים שלא ידחו. מעניין לשים לב כי אהרן אינו מדבר כלל על הפיוס עצמו, אך למעשה במעשיו הוא סולל את הדרך ומכשיר את הלבבות, כך שבסופו של תהליך כאשר השניים נפגשים אין צורך במילים נוספות או בשכנוע - **הפיוס מתבצע מעצמו!**

לסיום אי אפשר שלא להתייחס לעובדה כי אהרן לא סיפר לשניים את האמת, עובדה זו מעמתת שני ערכים; "**השלום**" מול "**האמת**". אהרן בחר בערך "**שלום**" כעליון יותר, אולם מעניין לשוחח עם התלמידים ולברר האם הם מסכימים שגשה זו.

פעילות נוספת

בהתאם לנושא השיחה האחרון, ניתן להכין כרטיסים עם **התכונות השונות**, החיוביות והשליליות (מספר זהה של שני הסוגים). המנחה יחזיק את הכרטיסים בערימה, הוא יהפוך כל פעם קלף אחד וימין יחד עם התלמידים (אולי ניתן מיד לסמן בעזרת מדבקות בצבעים שונים את שני סוגי התכונות), לאחר הסימון יסדר המנחה את הקלפים הפוכים בערבוביה על השולחן, על קלפי **התכונות החיוביות** אפשר להניח מטבעות, 'חיילים' או כל סימון אחר. הכיתה תחולק לשתי קבוצות, כל קבוצה בתורה לוקחת כרטיס של תכונה חיובית ומעבירה את המטבע לכרטיס תכונה שלילית, המטרה היא לזכור את מיקום של הקלפים ה"שליליים" ולא להרים אותם!

ניתן להזמין את התלמידים לכתוב מכתב אישי לחבר עמו הם נמצאים בסכסוך. יש להגדיר את המשימה ולהסביר לתלמידים כי זו משימה אישית **בינם לבין עצמם**, וזהו מכתב **שלא ישלח לעולם**. ניתן להזמין את התלמידים לפתוח את המכתב במילים: "אילו הייתי יכול לחזור ליום המריבה הייתי..."